

27ste zondag door het jaar - C

Hab.1,2-3;2,2-4
2Tim.1,6-8.13-14
Lc.17,5-10

Geen knechten, maar vrienden!

De Heer zegt ons vandaag: "Ik nodig u aan Mijn tafel uit als Mijn vrienden. Gedraag u dan toch niet als knechten!" En tussen de twee is er een groot verschil: knechten wensen betaald te worden voor hun diensten; vrienden helpen hartelijk en gratis.

Maar nu is de knechten- en meidenmentaliteit een beetje de mentaliteit van onze tijd geworden: Regelmatig hoor je zeggen: "Voor wat hoort wat! Niks voor niets!" Het is evident dat wij mogen eisen dat wij rechtvaardig worden betaald voor het werk dat wij presteren. Maar het wordt gevaarlijk als wij deze houding van vergoeding eisende en betaalde knechten of meiden gaan uitbreiden tot alle andere domeinen van ons leven. "Voor wat, hoort wat!" kan nooit de grondtoon worden van heel het leven van een gelovig christen. Want dan weerklinken heel snel nog alleen de harde klanken van onbarmhartigheid tegenover de zwakkeren. Als "niets voor niets" kan worden gedaan, dan kunnen sommigen inderdaad niet mee: de zieken, de gehandicapten, de bejaarden, de armen. Er zijn in onze maatschappij mensen die uiterlijk nooit een even grote tegenprestatie zullen kunnen bieden voor wat voor hen wordt gedaan.

Als reactie tegen die mentaliteit, waar men eist dat zo vele dingen steeds met klinkende munt worden betaald, zien wij dat vele christenen zich spontaan en onbetaald inzetten voor zwakkeren. Er is ontzaglijk veel goede wil en belangeloze dienstbaarheid te merken bij jongeren die gratis gehandicapten helpen, bij volwassenen die zich in de parochie onbetaald inzetten voor ziekenbezoek of armenhulp, bij grootouders die hun kleinkinderen met een groot hart opvangen. Het is zo deugddoend dat wij, naast al onze betaalde arbeid, zoveel tijd en ruimte vinden voor belangeloos dienstwerk. Zich gratis inzetten voor anderen is waarlijk een kenmerk van elke gelovige die leeft vanuit de christelijke inspiratie. Elke christen heeft, naast zijn vele betaalde prestaties, ergens een domein waar hij edelmoedig hulp biedt, graag, en hartelijk, en zonder vergoed te worden.

Op zekere dag had een moeder aan haar 12-jarige zoon Jan enkele kleine karweitjes gevraagd. Jan had het allemaal netjes gedaan, maar hij vond het toch een beetje teveel. Hij kwam op het idee om voor deze karweitjes een kleine vergoeding te vragen. Want 's anderendaags vond moeder naast haar handtas op de kast een blaadje papier, waarop Jan had geschreven: "1 x boodschappen gedaan: een halve euro; 2 x geholpen om af te drogen bij de afwas: 80 cent; 1 x bier in de frigo aangevuld: 30 cent... enz." Een heel lijstje. Als totaal stond onderaan: "vergoeding: 2 euro en 40 cent. Getekend: Jan." Moeder bekeek de voorgeschotelde rekening zeer aandachtig, glimlachte minzaam, haalde haar geldbeugel te voorschijn en betaalde, zonder iets te zeggen, aan Jan precies 2 euro en 40 cent uit. Maar als Jan 's avonds op zijn kamer kwam, vond hij op zijn hoofdkussen ook een rekeningetje, waarbij moeder had genoteerd: "1 x per week, gedurende 12 jaar = 624 x gewassen en gestreken, 3 x per dag, gedurende 12 jaar = 13.140 x eten klaar gemaakt, ...enz" Alleen had zij er telkens bijgeschreven: "vergoeding: 0 euro 0 cent, totaal: 0 euro, 0 cent. Getekend: moeder." Die dag had Jan iets begrepen, nl. dat liefde tussen mensen eigenlijk onbetaalbaar is. En toch vervallen ook wij soms nog in die oude kwaal van rekensommetjes maken bij wat wij doen, hetzij tegenover de mensen die

ons graag zien, hetzij tegenover onze God die de Liefde Zelf is: "Ik doe zoveel voor u... Moet Gij dan nu niets voor mij doen?" Van die metende en berekenende knechten- en meidenmentaliteit, daarvan wil de Heer ons nu juist genezen. "Wanneer gij alleen maar alles gedaan hebt wat u werd opgedragen, zeg dan maar heel juist: Nu zijn wij gewoon maar knechten, want wij hebben alleen maar onze plicht gedaan."

Maar eigenlijk moeten wij weten dat de Heer van ons iets heel anders verlangt dan alleen maar "onze plicht te doen". Hij toont ons ook vandaag weer dat Hij méér wil zijn dan een Meester van plichtsgetrouwe, maar beloning verwachende knechten en meiden. Hij nodigt ons immers uit aan Zijn tafel en gaat rond om ons te bedienen, juist om te tonen dat Hij verlangt dat wij Hem als onze Vriend aanvaarden. Hij schenkt Zichzelf totaal aan ons weg. En in zulk een relatie durft Hij natuurlijk van ons méér vragen. Oorspronkelijk, van nature uit, zijn wij inderdaad slechts beloning-eisende knechten. Maar Hij, de Heer, wil ons tot mensen maken, die niet de neiging hebben om te meten en te berekenen als zij iets voor een ander doen, maar die gul zijn, zonder te tellen, zoals echte vrienden.

Tegenover God kunnen wij eigenlijk nooit een dienst verrichten met aanspraak op enige vergoeding. Want God heeft ons zo bovenmatig lief. En juist Zijn gratuite liefde maakt ons tot vrienden, die Hem, dankbaar en edelmoedig, onze gulle wederliefde willen tonen. Waarlijk gelukkig, dat wij ons niet willen gedragen als vergoeding eisende knechten en meiden, maar als vrienden en vriendinnen van de Heer, die veel willen doen voor Hem en voor anderen... gul, graag en gratis!

Pater Frans s.j.